

Amendement - Omgevingsvisie Woerden&Democratie

De gemeenteraad van Woerden, in vergadering bijeen op 9 juni 2022, ter bespreking van het raadsvoorstel Omgevingsvisie Woerden (Z/21/023392 / D/22/049446), gehoord de beraadslagingen, besluit om beslispunt 4 (De Omgevingsvisie Woerden 2022 (D/22/049484)) te laten vervallen en de Omgevingsvisie met de volgende uitgangspunten als toekomstvisie richting 2040 vast te stellen;

Bestuurlijk kader

Deze Omgevingsvisie is een globaal ruimtelijk kader voor de ontwikkeling van Woerden op de lange termijn (voor 10 tot 20 jaar). Om concrete plannen te maken en tot uitvoering te komen is voor veel onderwerpen een nadere uitwerking en samenwerking nodig.

Voor de lokale uitwerking van de thema's uit deze Omgevingsvisie zullen we gebruik gaan maken van 'gebiedsprogramma's'. Het programma is een instrument in de Omgevingswet. Met een programma bestaat de mogelijkheid om voor een gebied of voor een specifiek thema een nadere afweging te maken, in samenwerking met betrokken partijen en overheden. Om een programma te maken kan er ter voorbereiding hierop gekozen worden voor het opstarten van een gebiedsproces, waarin de diverse belanghebbenden participeren bij het bedenken van concrete voorstellen.

Als vertrekpunt voor alle gebiedsprocessen en gebiedsprogramma's geldt deze Omgevingsvisie. Gebiedsprocessen en gebiedsprocessen die volgen uit deze Omgevingsvisie worden ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Voor gebieden of onderwerpen die hier niet zijn benoemd zal het college initiatief nemen om een gebiedsproces op te starten en een programma op te stellen. Nadere kaderstelling daarvoor wordt dan voorgelegd aan de raad.

Deze Omgevingsvisie is onze eerste Omgevingsvisie, ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. Deze visie wil inspelen op snel veranderende omstandigheden in allerlei opgaven in de samenleving. Deze eerste Omgevingsvisie wordt uiterlijk in 2026, na de gemeenteraadsverkiezingen, gedeeltelijk of geheel herzien.

Een regionale- of provinciale Omgevingsvisie waarin de Woerdense Omgevingsvisie is verwerkt wordt ter besluitvorming aan de gemeenteraad van Woerden voorgelegd. Ook in een regionale- of provinciale Omgevingsvisie wordt opgenomen dat die uiterlijk na vier jaar wordt herzien. De Omgevingswet gaat in de kern over samenwerking en een evenwichtiger verdeling van verantwoordelijkheden tussen overheid en samenleving. Participatie is een manier om hiermee concreet aan de slag te gaan. Daarom is er voor het maken van de Omgevingsvisie twee keer een breed participatieproces georganiseerd, gericht op het meedenken over de opgave en de oplossingsrichtingen.

Visie op hoofdlijnen

De kernambitie is om als gemeente Woerden een zelfstandige kleinschalige plattelandsgemeente te blijven en een vitale, duurzame, sociaal-inclusieve en veilige leefomgeving te borgen en te ontwikkelen, met als ankerpunt haar eigen identiteit, cultuur en tradities binnen de regio. We houden vast aan wat goed is en veranderen wat beter kan en hebben geen ambitie om een voorstad of buitenwijk van Utrecht te worden. Onderhoud van hetgeen we al hebben is zeker zo belangrijk als nieuwe plannen ontwikkelen. Met deze kernambitie bevorderen we een toekomstbestendige samenleving en leefomgeving in Woerden. De gemeente zet in op een afvlakkende groei in

inwonersaantal en oppervlakte aan bedrijventerreinen richting het jaar 2040. Het realiseren van de ambities vindt plaats binnen een realistisch financieel kader.

1. Transformatie en rem op groei, omwille van onze vitaliteit

De gemeente Woerden is in 2040 gedoseerd gegroeid en is daardoor nog altijd een vitale stad in de regio. Er wordt duurzaam gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Woerden gaat niet voor ongebreidelde groei van wonen en werken. We richten ons dus niet op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en de daarbij behorende groei van de (werkende) bevolking. Wel willen we dat het bestaande bedrijfsleven ruimte krijgt om door te ontwikkelen. Op het huidige Woerdense grondgebied vindt geleidelijke groei plaats richting maximaal 60.000 inwoners. De gemeente zal ook na 2040 wat betreft inwoneraantal niet substantieel groeien. De binnenstad van Woerden is levendig, met een compact winkelgebied, horeca, een toegenomen woonfunctie, en diverse culturele voorzieningen, sommige met een regionale aantrekkingskracht. De stad Woerden ontwikkelt faciliteiten en voorziening die passen bij een stad met een regiofunctie. Als regionale voorzieningen in de stad Woerden zien wij o.a. een ruim winkelaanbod, veel verschillende horeca, medische voorzieningen (waaronder een klein streekziekenhuis), diverse middelbare scholen op verschillende niveaus en technisch middelbaar beroepsonderwijs, een goed bereikbaar openbaar vervoer knooppunt (met o.a. een efficiënt treinstation), culturele voorzieningen (waaronder een theater, musea, kunstcentra en een bioscoop), een ruim aanbod aan sportfaciliteiten (waaronder een regionaal zwembad) en een grote bibliotheek.

Wonen

Toekomstbestendig, inclusief en gezond

Onze goede bereikbaarheid en ligging, in de stedelijke regio Utrecht en de randstad én middenin het groene Hart, stuwt de woningbehoefte en de woningmarkt verder op. Daaraan biedt de gemeente weerstand. Het vrijkomen van kantoorruimte geeft ons ook de mogelijkheid om bijzondere woningbouw te kunnen realiseren, waardoor aantasting van het groene landschap beperkt kan blijven.

Thema's als klimaatverandering (vernatting, verdroging, opwarming) en bodemdaling, maar ook landelijke en Europese doeltellingen op het gebied van schone energie en warmte, stikstof- en CO₂-reductie concrete en urgente aanleiding voor het verduurzamen van onze bestaande en nieuwe woningen en de woonomgeving. Ook zullen digitalisering, meer thuiswerken, webwinkelen, nieuwe behoeftes creëren voor de manier waarop we in de toekomst willen wonen, ontmoeten en bewegen in een gezonde en veilige en inclusieve woonomgeving.

Het zorgen voor voldoende beschikbare, betaalbare én geschikte woningen voor al onze inwoners is een belangrijke opgave van de gemeente Woerden. Dit doen we al door woningen in de huur- en koopsector en in verschillende prijssegmenten en woningtypen te laten bouwen. Dit bevordert de doorstroming op de woningmarkt. Naast het aantal woningen, het soort woningen en voldoende voorzieningen in de directe omgeving, dient de woonomgeving ook ruimtelijk aantrekkelijk te zijn en te passen bij de Woerdense identiteit. Dit willen we stimuleren door in stedenbouwkundig opzicht aan te sluiten bij onze landschappelijke en cultuurhistorische waarden en de lokale identiteiten van iedere kern.

Een veilige en gezonde leefomgeving ondersteunen we door aan te sluiten bij landelijke en gemeentelijke doelen en normen voor schone lucht, bodem en geluidsbelasting. Klimaatverandering

stelt ons voor nieuwe opgaven op het gebied van hittestress en toenemende wateroverlast in stedelijke gebieden.

Tot 2040 zijn er in de stad Woerden binnenstedelijk al voldoende bouwlocaties beschikbaar om nieuwe woningen te realiseren en de vraag naar woningen op te vangen. Na 2028 is er voor de kernen Harmelen, Kamerik en Zegveld aanvullende plancapaciteit nodig en moet er worden gekeken naar nieuwe locaties om aan de lokale woningbehoefte te voldoen. Hierbij zal er ook worden gekeken naar het verhogen van het gemiddeld aantal woonlagen van woningen in de dorpen met maximaal één woonlaag en daarnaast zeer beperkte mogelijkheden aan de randen van de dorpen. Behoud goede voorzieningen voor levendige wijken en toekomstbestendige dorpskernen. We realiseren locaties voor 20 noodwoningen op daartoe aangewezen locaties, desnoods grote stacaravans, voor de urgente gevallen. Vanuit deze wachtkamer kunnen mensen allemaal eerlijk de woningmarkt op.

Werken

Voor de periode 2030 tot 2040 zal maximaal het equivalent van 20 hectare aan bedrijventerrein worden toegevoegd. De ruimte in onze gemeente is schaars. Daarom wordt de beschikbare ruimte nooit gebruikt voor het toevoegen van één enkele waarde. Het is bijvoorbeeld niet voldoende om een gebied alleen economisch te ontwikkelen. Meervoudig ruimtegebruik gaat uit van het benutten van de ruimte voor meerdere functies. Er wordt in overleg met ondernemers een agenda ontwikkeld met als doel “economische ontwikkeling zonder verlies aan ruimte en kwaliteit van landschap”. Hierbij zal het doel zijn om voldoende economische ontwikkeling en vitaliteit te realiseren met minder dan 20 hectare toevoeging aan het bedrijventerreinenareaal.

Werken: Voldoende, vitaal en op de juiste plek. De gemeente Woerden is dankzij haar gunstige ligging en goede bereikbaarheid, een interessante vestigingsplaats is voor bedrijven. Wij richten ons echter niet op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid, maar op het faciliteren en stimuleren van het reeds gevestigde lokale bedrijfsleven. Het vitaal houden van bestaande bedrijventerreinen is in onze ogen minstens net zo belangrijk als de realisatie van nieuwe werklocaties. Doelstellingen In het licht van bovenstaande opgaven formuleren wij voor onszelf de volgende doelstellingen:

1. Koester bestaande werklocaties: herstructureren en intensiveren van bedrijventerreinen.
2. Ruimte voor lokale economische groei: op zoek naar nieuwe bedrijventerreinen.
3. Een vitale binnenstad: creëer dé ontmoetingsplek van Woerden met een optimale ontwikkeling van het voorzieningenniveau.
4. Er vindt een transitie plaats van transportbedrijven naar de A12 zone.
5. Langaan de A12 ontwikkelen we “overslaghubs” waar vracht van grotere transportvoertuigen kan worden overgeladen op kleinere voertuigen die de gemeente en haar inwoners bevoorraden. We versnellen de ontwikkeling van de Voortuin 1, de Putkop en de Van Zwietenweg.

Mobiliteit

De kerndoelstelling op het gebied van mobiliteit is om Woerden leefbaar, veilig en bereikbaar te houden. Mobiliteit gaat dus niet alleen over de bereikbaarheid van de kernen en het landschap voor alle soorten verkeer, maar ook over het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Dit willen we o.a. op de volgende manieren bereiken:

1. Niet inzetten op verdere groei van het autogebruik in de gemeente Woerden;
2. Beperken van het vrachtverkeer door de stad en dorpskernen;
3. Het stimuleren van het veilig gebruik van de fiets en van wandelen;
4. Het realiseren van een autoluwe maar niet auto-onvriendelijke binnenstad en woonwijken, door verkeer via een oostelijke randweg buiten de stad te geleiden;
5. Het stimuleren en faciliteren van de mobiliteitstransitie, specifiek door openbaar vervoer, deelmobiliteit, nieuwe vormen van mobiliteit en elektrificatie van vervoersmiddelen te faciliteren.
6. Het ontwikkelen van een onderhoudsarme infrastructuur, waarin een hoofdstructuur wordt onderscheiden.

Het borgen van de bereikbaarheid (openbaar vervoer, fietsen en wandelen, autoverkeer) en de daarmee gepaard gaande leefbaarheid zijn belangrijke opgaven. Het wordt echter steeds drukker op de wegen, met name in het autoverkeer, en er ontstaan steeds meer files en opstoppingen binnen de bebouwde kom. De ligging aan de A12 biedt veel economische kansen, maar brengt ook het risico met zich mee dat de Woerdense wegen steeds meer dichtslibben. Daarnaast zijn de wegen vanwege de zachte ondergrond in Woerden kwetsbaar en onderhoudsgevoelig en daarmee duur. Het vergroten van de wegennetcapaciteit is geen ambitie, het in stand houden van een goede wegeninfrastructuur wel.

De auto blijft een prominente plaats in onze ontwikkelingen houden. We anticiperen niet op een verdere groei van het autogebruik maar op stabilisatie van de huidige autocapaciteit. Daarnaast faciliteren we meer gebruik andere vervoersvormen waaronder de (electrische)fiets of andere kleinschaliger vervoersvormen. De aanleg van laadpalen in woonomgevingen in het openbaar gebied laten wij licht voor lopen op de marktvraag.

We creëren voldoende parkeerplaatsen voor auto's. Mocht het zo zijn dat er in de toekomst minder mensen een auto bezitten dan kan de vrijgekomen parkeerruimte anders benut worden, bijvoorbeeld voor meer groen.

De gemeente Woerden en de provincie Utrecht zoeken gezamenlijk naar oplossingen om de grote hoeveelheden autoverkeer door Woerden terug te dringen. Randwegen kunnen daarbij een oplossing zijn.

In 2040 is er meer ruimte voor de fiets en wandelaars. Tegelijkertijd is de leefbaarheid in de wijken en kernen verbeterd. Voor kleine afstanden kiezen mensen vaker voor de fiets of gaan met het openbaar vervoer.

2. Een duurzaam, vitaal en toegankelijk landschap

Het karakteristieke veenweidelandschap maakt sinds jaar en dag onderdeel uit van onze identiteit en biedt volop mogelijkheden voor wandelen, fietsen, landschaps- en natuurbeleving. In de overgangsgebieden tussen stedelijk gebied en het landschap zijn daarom kernrandzones ingericht, waarbij het landschap en bebouwing geleidelijk in elkaar overgaan.

De kerndoelstelling op het gebied van landbouw, natuur en recreatie is om het buitengebied van Woerden, het landschap van het Groene Hart, op een duurzame manier te onderhouden en benutten. Deze doelstelling bestaat uit 5 onderdelen:

1. Landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten beschermen en benutten;
2. De recreatieve waarde en toegankelijkheid van het landschap en het buitengebied vergroten;
3. Een economisch vitale en duurzame landbouwsector als groot beheerder van ons veenweidelandschap;
4. Gezonde en duurzame voedselproductie voor de inwoners van de gemeente Woerden en de regio;
5. De biodiversiteit en klimaatbestendigheid van het landelijk gebied versterken, waarbij ingezet wordt op zowel mitigatie als adaptatie. Inwoners dienen het hele jaar door de mogelijkheid te hebben om binnen de gemeente Woerden te kunnen recreëren in de openbare ruimte. Daarvoor dient de openbare ruimte te zijn ingericht.

Landbouw en natuur

Het landelijk gebied van het Groene Hart staat echter ook onder druk van verstedelijking, economische activiteit en van energie- en milieuproblemen in de regio. Ook komt er steeds meer verkeer en ook op het gebied van recreatie wordt het Groene Hart steeds drukker. Er is meer behoefte aan toegang tot het landschap voor recreatie, gezondheid en ontspanning. Daarnaast hebben we ook te maken met veranderingen in het landelijk gebied zelf, onder andere door klimaatverandering. Langere periodes van regen en droogte hebben grote invloed op de bodem en het watersysteem en daarmee op de gebruiksmogelijkheden. Daarnaast staat ook de huidige manier van landbouw bedrijven onder druk. Door bodemdaling in het gebied en het stikstofvraagstuk vooral bij Natura 2000-gebieden worden de agrarische mogelijkheden beïnvloed.

Het landelijk buitengebied van de gemeente Woerden zal een belangrijker rol krijgen in de voedselproductie voor de lokale en regionale bevolking. Dit speelt een belangrijke rol in een gezonder voedingspatroon en kortere voedselketens waardoor het wereldwijde voedseltransport wordt beperkt.

De ruimtelijke kwaliteit van “Groene scheggen” als stedelijk uitlooph gebied tussen de verschillende stedelijke gebieden van Woerden, Harmelen en ook Utrecht, worden beter benut. We willen daarmee het groene karakter en de eigen identiteit van de kernen en buurtschappen binnen de gemeente Woerden beter benadrukken en waarborgen.

De gemeente Woerden heeft zo’n 30.000 bomen en dat aantal willen we minimaal behouden. In het kader van de klimaatverandering is er voor de CO₂- en wateropslag vraag naar meer bos. We ontwikkelen meer bos in Woerden. Het mag best wat natuurlijk en wild maar moet wel veilig zijn voor bezoekers.

3. Een gebiedsgerichte benadering voor duurzame, veilige, gezonde en sociaal-inclusieve wijken

Elk dorp en iedere wijk binnen onze gemeente heeft haar eigen kwaliteiten en kenmerken. Zo spreken we diverse doelgroepen aan met een aantrekkelijke leefomgeving. Het vergt maatwerk om toekomstbestendige keuzes te maken voor het type woningen, passende voorzieningen, een gezonde en veilige openbare ruimte, bereikbaarheid en aanpassingen voor schone energie en warmtebronnen. Het is ook gezond en veilig leven in de wijken en kernen van de gemeente Woerden

met een goede lucht-, wateren bodemkwaliteit en een beperkte geluid- en geurhinder rond infrastructuur en bedrijfsactiviteiten. Woerden is in 2050 energie- en klimaatneutraal. Zoveel mogelijk bestaande en nieuwe daken zijn voorzien van zonnepanelen. Dit geldt ook voor de geluidsschermen langs de A12. Zonnevelden en windmolens zijn zorgvuldig ingepast in het landschap en dragen waar mogelijk ook bij aan andere doelen. De warmtetransitie zet het energieneutraal maken van de bestaande bebouwing in gang.

4. Bodemdaling, Duurzaamheid, Energie en Klimaatadaptatie

Bodemdaling en klimaatadaptatie

Met het programma Bodemdaling (Actieplan Bodemdaling 2050) neemt de gemeente Woerden actie om de problematiek van bodemdaling het hoofd te bieden. Door klimaatverandering nemen het aantal piekbuien en periodes van droogte en hitte toe. Het riool is daar niet op berekend, waardoor water voor hinder of zelfs overlast kan zorgen op plekken waar die piekbui valt. Bij periodes van droogte zakt de veenbodem in de gemeente sneller, en dus ook de openbare ruimte, met alle kosten van dien. Door bodemdaling wordt het onderhoud van de openbare ruimte (wegen, straten, bruggen, rioleringen) steeds duurder. Op de lange termijn is dit niet houdbaar.

Het groen in onze gemeente wordt zo ingericht dat het ook als tijdelijke waterberging kan dienen bij grote regenval ten gevolge van klimaatverandering. Ook heeft het groen een groot belang in het bieden van koelteplekken in tijden van grote warmte en droogte. Water moet snel afgevoerd kunnen worden bij hevige regenval maar moet ook kunnen worden vastgehouden ter voorbereiding op droogte. Nederland en ook Woerden kent een lange traditie van strijden tegen water. Vasthouden van water vormt een nieuwe uitdaging.

Energie en duurzaamheid

De kerndoelstelling op het gebied van energie en duurzaamheid sluiten aan bij de landelijke doelen. In Woerden nemen wij onze doelen over van Rijksoverheid en provincies: het klimaatakkoord en de klimaatwet. Onze doelstelling kent twee belangrijke mijlpalen:

- 2030: Duurzame energieopwek: 118-138 GWh/jaar
- 2050: nagenoeg klimaatneutraal

Energie Woerden zet stappen om een bijdrage te leveren aan de doelen uit het klimaatakkoord en de klimaatwet. Het gaat erom dat een duurzaam energiesysteem voor iedereen, ongeacht inkomen, toegankelijk wordt. Daarom heeft de gemeente een Warmtevisie en het Afwegingskader Groot - schalige Duurzame Energie opgesteld. In het afwegingskader Grootschalige Duurzame Energie is bepaald dat we zoveel mogelijk kleinschalig duurzame energie opwekken. Dit komt neer op 76-88GWh per jaar (Gigawatt uur. Ter vergelijking: op een gemiddelde dag verbruikt heel Nederland 320 GWh). Dat betekent dat er zoveel mogelijk zonnepanelen op grote daken moeten komen. Dan hebben we het vooral over de (platte) daken van bedrijfsgebouwen en andere grote panden. Wat betreft de grootschalige energieopwek kiezen we, indien dit niet tot gezondheidsschade van onze inwoners leidt, voor een verdeling van 50% zon- en 50% windenergie. Indien gezondheidsschade voor inwoners of er een zwaardere milieu- en natuurbelasting wel een risico vormt moet deze 50%-50%-norm heroverwogen worden. Ons uitgangspunt is dat de aanleg van windmolens en zonneweiden op land de aantrekkingskracht van het Groene Hart niet in de weg mag staan. Wat betreft zonne-energie kunnen we in samenwerking met Rijkswaterstaat en Prorail direct

De toekomstige fysieke leefomgeving past bij de identiteit van de verschillende gebieden en kernen in gemeente Woerden. Met de identiteit bedoelen we het beeld van gemeente Woerden dat

inwoners, ondernemers en politiek van de gemeente Woerden samen delen. Het gaat erom samen uit te spreken wie we zijn en wat we belangrijk vinden in onze gemeente.

2. Vitaliteit

De toekomstige leefomgeving draagt bij aan een vitale stad, vitale dorpen en vitale landelijke gebieden, waarin iedereen mee kan doen. Deze leefomgeving is vitaal in sociaal, ecologisch en economisch opzicht.

3. Regionale centrumpositie

Gemeente Woerden is geen eiland maar verbonden met de regio. Daarom krijgt de toekomstige leefomgeving van gemeente Woerden vorm in samenhang met de regionale opgaven in het Groene Hart en de regio Utrecht.

Waarden van Woerden

1. Sociaal en ondernemend

We vinden het belangrijk dat iedereen kan meedoen in onze gemeente. Verbondenheid en saamhorigheid zijn zichtbaar in sociale structuren. We kijken daarom niet alleen naar ruimtelijke factoren, maar werken aan een inclusieve leefomgeving voor ons allemaal. Inwoners en ondernemers in de gemeente Woerden zijn ondernemend ingesteld en hechten waarde aan hun eigen verantwoordelijkheid. In Woerden zien we dit als een belangrijke kracht. Wij vinden het belangrijk om de handen uit de mouwen te steken en op die manier verantwoordelijkheid te nemen voor onze gemeenschap.

2. Vitale en veerkrachtige kernen en wijken

De kernen Kamerik, Harmelen en Zegveld hebben ieder een sterke eigen identiteit, zowel in ruimtelijk als in sociaal opzicht. Dit geldt in mindere mate ook voor Woerden en de verschillende wijken die de stad kent. Dat maakt de woon- en leefgemeenschappen veerkrachtig. Warm, energiek en goedmoedelijk zijn veelgehoorde woorden, als het gaat over de sfeer binnen onze gemeente. Dit willen we koesteren. Ook het ondernemerschap is een motor achter krachtige initiatieven op zakelijk en sociaal gebied. Veel ondernemers laten zien dat zij erg betrokken zijn bij hun dorp of wijk. Wij vinden het belangrijk dat inwoners zich thuis voelen, gekend worden en zich kunnen identificeren met hun leefomgeving, waar zij wonen, werken, zorgen en recreëren.

3. Hoogwaardige voorzieningen en centrum voor de regio

In de stad Woerden genieten we van een hoogwaardig voorzieningenniveau, zoals winkels, scholen, treinstation, medische en ouderenzorg, theater en festivals en ook een aantrekkelijke binnenstad. Tegelijkertijd is gemeente Woerden onderdeel van de regio Utrecht en maken onze inwoners graag gebruik van de voorzieningen die de stad Utrecht te bieden heeft. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente Woerden haar centrumfunctie behoudt en samenwerkt met regionale partners in de regionale opgaven. De vitaliteit van de voorzieningen en de regionale positie worden gewaarborgd door een goede bereikbaarheid en voldoende draagvlak.

4. Bereikbaarheid

De centrale ligging en goede bereikbaarheid zijn van oudsher twee van de krachtigste eigenschappen van de gemeente Woerden. Waar het belang van de waterwegen in de loop van de tijd is afgenomen, is dit overgenomen door het spoor en de snelweg. Bereikbaarheid is essentieel voor de leefbaarheid in kernen en wijken. We vinden het belangrijk dat wij ons snel en gemakkelijk kunnen

bewegen in, van en naar Woerden, en dat mobiliteit voor iedereen toegankelijk en veilig is. De fiets speelt daarbij een centrale rol. De huidige ontsluiting van de gemeente voor auto, OV, fiets en te voet willen we versterken, zodat Woerden ook in de toekomst leefbaar en bereikbaar blijft.

5. Duurzaam en toekomstbestendig

Wij vinden het belangrijk dat we zorg dragen voor onze leefomgeving, ook voor onze kinderen. Nieuwe ontwikkelingen zijn toekomstbestendig, zodat Woerden ook op de lange termijn een aantrekkelijke plek is. We leveren onze bijdrage aan de energietransitie. We houden rekening met het water- en bodemsysteem, luchtkwaliteit en ecologie. Onze leefomgeving is bestand tegen klimaatverandering. Ook houden we rekening met lokale gebiedskenmerken, sociaaleconomische factoren en (toekomstig) gebruik. We gebruiken onze ruimte bewust.

6. Cultuurhistorie

De rijke cultuurhistorie van onze gemeente is zichtbaar in de historische binnenstad met zijn vele monumenten en het polderlandschap met de cope-verkaveling. De Limes (die sinds 2021 de status heeft van UNESCO Werelderfgoed) en de Hollandse waterlinie zijn nog steeds zichtbaar in het landschap. Ook met evenementen zoals de Koeiemart wordt de geschiedenis zichtbaar en beleefbaar. Wij vinden de cultuurhistorische waarden in de gemeente Woerden en het omliggende landschap belangrijk voor onze identiteit. Dit erfgoed willen we behouden, benutten en ontwikkelen door oog te hebben voor de instandhouding en bereikbaarheid ervan voor onze inwoners en toeristen.

7. Landschap van het Groene Hart

Het weidse landschap van de gemeente Woerden in het Groene Hart is van grote betekenis voor de identiteit en vitaliteit van de gemeente Woerden. Het landschap is geen statisch gegeven maar een levend systeem dat zich voortdurend aanpast. Tegenwoordig vormt het een bron voor recreatie, toerisme, agrarische activiteit en landschapsbeleving. Ook in de toekomst spelen er nieuwe ontwikkelingen die het gebruik en de beleving van het landelijk gebied zullen veranderen. Denk aan zaken als bodemdaling, de energietransitie, de druk vanuit de stedelijke omgeving om te wonen en te recreëren en de transitie naar een circulaire landbouw. De gemeente Woerden herkent kansen om deze opgaven toekomstbestendig op te lossen.

Vervolgproces

Gebiedsprogramma en gebiedsproces Voor de lokale uitwerking van opgaven in deze Omgevingsvisie zullen we gebruik gaan maken van 'programma's'. Het programma is een instrument in de Omgevingswet. Met een programma bestaat de mogelijkheid om voor een gebied of voor een specifiek thema een nadere afweging te maken, in samenwerking met betrokken partijen en overheden. Om een programma te maken kan er ter voorbereiding hierop gekozen worden voor het opstarten van een gebiedsproces, waarin de diverse belanghebbenden participeren bij het bedenken van concrete voorstellen.

Als vertrekpunt voor alle gebiedsprocessen en gebiedsprogramma's geldt deze Omgevingsvisie. Daarom wordt in elk programma, en ook in projecten, over de fysieke leefomgeving gemotiveerd hoe de waarden van Woerden tot uitdrukking komen in de keuzes binnen het programma of project.

Nieuwe programma's en gebiedsprocessen Ook voor gebieden of onderwerpen die hier niet zijn benoemd kan het college initiatief nemen om een gebiedsproces op te starten en een programma op

te stellen. Te denken valt bijvoorbeeld aan een programma voor duurzame energieopwek, landschap, biodiversiteit, natuur, bodemdaling, de binnenstad of nieuwe werklocaties. Nadere kaderstelling wordt voorgelegd aan de raad.

Herziening van de Omgevingsvisie Deze Omgevingsvisie is onze eerste Omgevingsvisie, ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. In de inleiding van deze visie hebben we reeds aangegeven dat deze visie in wil spelen op snel veranderende omstandigheden in allerlei opgaven in de samenleving. De gemeente kan daarom besluiten tot gedeeltelijke of gehele herziening van de Omgevingsvisie. Een keer per coalitieperiode wordt deze afweging tot al dan niet herzien, expliciet gemaakt.

De Omgevingswet gaat in de kern over samenwerking en een evenwichtiger verdeling van verantwoordelijkheden tussen overheid en samenleving. Participatie is een manier om hiermee concreet aan de slag te gaan. Daarom is er voor het maken van de Omgevingsvisie twee keer een breed participatieproces georganiseerd, gericht op het meedenken over de opgave en de oplossingsrichtingen.

Ruimtelijke inrichtingsprincipes

1. Meervoudig ruimtegebruik

De ruimte is schaars. Daarom wordt de beschikbare ruimte nooit gebruikt voor het toevoegen van één enkele waarde. Het is bijvoorbeeld niet voldoende om een gebied alleen economisch te ontwikkelen. Meervoudig ruimtegebruik gaat uit van het benutten van de ruimte voor meerdere functies in de boven- en ondergrond tegelijkertijd, zodat er een combinatie plaatsvindt van bijvoorbeeld landschap, watersysteem, werken, energie en mobiliteit. Hierbij houden we rekening met zowel de ondergrond als de lucht.

2. Flexibiliteit

Flexibiliteit in gebruik en in functie moet mogelijk zijn. Nieuwe technologie voor mobiliteit, verstedelijking en landelijk gebied bieden nieuwe mogelijkheden en leveren ook nieuwe vragen op. Het is daarom van belang om ontwikkelingen te zien als tijdelijk en rekening te houden met de toekomstige opgaven voor een gebied. Dat maakt keuzes in de toekomst makkelijker.

3. Gebiedsgericht en met menselijke maat

Hoe we een gebied inrichten, moet passen bij de identiteit, de kenmerken en de kwaliteiten van dat gebied. Ook moet het aansluiten bij de plaatselijke gebiedskenmerken en behoeftes en leefwereld van de inwoners. Dit draagt bij aan de vitaliteit van het gebied.

4. Gezonde leefomgeving

Gezondheid van mens en natuur staat centraal in de bebouwde omgeving. We zorgen voor een gezonde kwaliteit van de leefomgeving. Ook moet de omgeving uitnodigen om te bewegen, elkaar te ontmoeten en het groen te beleven.

Gebieden

Poort van Woerden

De Poort van Woerden is de zone langs het spoor bij het centraal station, met groen/recreatieve uitlopers naar landgoed Bredius.

De Groene Brug

Het landschap tussen Woerden en Harmelen wordt ontwikkeld tot een duurzaam groengebied met een combinatie van landbouw, natuur en recreatie, dat Woerden en Harmelen ruimtelijk van elkaar gescheiden houdt, maar recreatief met elkaar verbindt.

Achtertuintuin van Harmelen

De achtertuin van Harmelen is het gebied aan de noorden oostkant van Harmelen, begrensd door de A12 aan de zuidzijde, het spoor aan de noordzijde en Vleuten aan de oostzijde. Het is een groen en landelijk gebied dat de scheiding tussen de stad Utrecht en Harmelen markeert. In het gebied bevindt zich het glastuinbouwgebied de Harmelerwaard.

Het Venster

Dit gebied ligt aan de westzijde van de gemeente Woerden, ingeklemd door de wijken Barwoutswaarder en Molenvliet aan de westzijde, de Oude Rijn met de linten erlangs aan de noordzijde en de snelweg en het spoor aan de zuidzijde.

Het Goud van Woerden

Het open veenweidelandschap ten noorden van de Oude Rijn, onderdeel van het nationale landschap het Groene Hart en NOVI gebied, is het 'Goud van Woerden'. Rust, ruimte, agrarisch gebruik, cultuurhistorie en natuur staan hier centraal.